

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON

KANTONALNI SUD U TUZLI

Broj: 33 0 P 086579 24 GŽ

Tuzla, 19.09.2024. godine

Kantonalni sud u Tuzli, u vijeću sastavljenom od sudija Jasne Sarajlić, kao predsjednika vijeća, Tenzile Begović i Amele Delić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca A.A., iz ..., G.Ž., koga zastupa punomoćnik Sedina Pilavdžić, advokat iz Živinica, protiv tuženog "Euros osiguranje" A.D. Banja Luka, Bulevar Srpske vojske broj 7, koga zastupaju punomoćnici Desimir Kevac i Velimir Kevac, advokati iz Banja Luke, radi naknade štete, vsp. 16.050,00 KM, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Živinicama broj: 33 0 P 086579 20 P od 24.01.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 19.09.2024. godine, donio je

PRESUDU

Žalba se odbija i prvostepena presuda potvrđuje.

Tuženi se odbija sa zahtjevom za naknadu troškova žalbenog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Stavom I izreke prvostepene presude, obavezan je tuženi da tužiocu A.A., isplati na ime razlike za naknadu nematerijalne štete ukupan iznos od 20.510,00 KM i to:

- na ime duševnih bolova zbog umanjena životne aktivnosti iznos od 18.110,00 KM,
- na ime pretrpljenih fizičkih bolova iznos od 250,00 KM,
- na ime pretrpljenog straha iznos od 150,00 KM,
- na ime duševnih bolova zbog naruženosti iznos od 2.000,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 02.10.2020. godine kao dana podnošenja tužbe, pa do konačne isplate, a sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude.

Stavom II izreke prvostepene presude, obavezan je tuženi da tužiocu na ime naknade materijalne štete za tuđu njegu i pomoć isplati iznos od od 1.376,76,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 02.10.2020. godine kao dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate, u roku od 30 dana od dana donošenja presude.

Stavom III izreke prvostepene presude, obavezan je tuženi da tužiocu isplati materijalnu štetu na ime izgubljene zarade za period od 06.07.2019. godine do 31.08.2023. godine u iznosu od 26.516,32 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja pa do isplate, kao i da ubuduće tj. od 01.09.2023.godine pa sve dok za to budu postojali zakonski razlozi ili do druge odluke suda, na ime rente isplaćuje mjesečni iznos od 860,00 KM i to najdalje do 10-tog u mjesecu za prethodni mjesec, s tim što je dospjele, a neisplaćene iznose rente dužan isplatiti

odjednom, sa zakonskom zateznom kamatom počev od posljednjeg dana u mjesecu dospelosti svakog pojedinog iznosa pa do isplate, a sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude.

Stavom IV alineja prva izreke prvostepene presude, obavezan je tuženi da tužiocu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.990,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja pa do isplate, a sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude, pod prijetnjom izvršenja.

Stavom IV alineja druga izreke prvostepene presude, odbijen je tuženi sa zahtjevom za naknadu troškova parničnog postupka.

Protiv prvostepene presude žali se tuženi, sa prijedlozima kao u žalbi. Tuženi potražuje troškove za sastav žalbe u iznosu od 1.315,00 KM, kao i taksu na žalbu po odluci suda.

Ispitujući prvostepenu presudu u skladu sa članom 221. Zakona o parničnom postupku ("Službene novine FBiH", broj: 53/03,73/05, 19/06 i 98/15 - u daljem tekstu skraćeno: ZPP), u granicama razloga navedenih u žalbi, ovaj sud je odlučio da žalba nije osnovana iz sljedećih razloga:

Prema podacima spisa i razlozima pobijane presude slijedi, da je tužilac u podnesenoj tužbi od 02.10.2020. godine, tražio naknadu nematerijalne i materijalne štete, sa kamatnim zahtjevom i troškovima postupka i da je na pripremnom ročištu 21.10.2021. godine, tužilac izvršio preinaku tužbenog zahtjeva, potražujući i naknadu materijalne štete na ime izgubljenog izdržavanja, sa kamatnim zahtjevom, pored tražene naknade nematerijalne štete po svim vidovima i materijalne štete, iz tužbe. Nadalje, slijedi da je nakon provedenog dokaznog postupka, na nastavku glavne rasprave 01.11.2023. godine, tuženi se usmeno izjasnio, da se isplaćeni iznos od 24.190,00 KM na ime nematerijalne štete tužiocu, odnosi: iznos od 12.690,00 KM na ime duševnih bolova zbog umanjenja životne aktivnosti, iznos od 4.500,00 KM na ime pretrpljenih fizičkih bolova; iznos od 3.000,00 KM na ime pretrpljenog straha i iznos od 4.000,00 KM na ime duševnih bolova zbog naruženosti, tako da je nakon njegovog izjašnjenja, na nastavku glavne rasprave 01.11.2023. godine, tužilac u konačnom preinačio tužbeni zahtjev, o kojem je odlučeno u izreci pobijane presude (stav I, II, III, i IV alineja prva izreke).

Pravilnost i zakonitost pobijane presude, ne može se dovesti u pitanje žalbenim prigovorima da je bez ikakvog adekvatnog obrazloženja prvostepeni sud utvrdio da tužiocu na ime duševnih bolova zbog umanjenja životne aktivnosti pripada iznos od 30.800,00 KM, te da je prilikom određivanja pravične novčane naknade za ovaj vid štete, propustio uzeti u obzir lokaciju povrede, pol, zanimanje i druge okolnosti tužioca.

Suprotno žalbenom rezonovanju, iz sadržine izvedenih dokaza i obrazloženja pobijane presude, proizilazi da je prilikom određivanja pravične novčane naknade za ovaj vid štete, prvostepeni sud imao u vidu nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke prim. dr. Murisa Tanovića, koji se izjašnjavao na okolnosti fizičkih povreda tužioca prilikom saobraćajne nezgode (za koju je odgovoran osiguranik tuženog, što tokom postupka nije ni bilo sporno), koje imaju obilježje teških tjelesnih povreda, kada je utvrdio da je tužilac pretrpio psihičke bolove zbog umanjenja životne

aktivnosti u procentu od 40%, iscrpno pojašnjavajući u čemu se ogleda umanjene životne aktivnosti tužioca u pogledu kvaliteta života, što se vidi iz obrazloženja strane 8., posljednji pasus, koji se završava na strani 9. pobijane presude, kao i nalaz i mišljenje vještaka neuropsihijatra dr. Brigić Kasima, koji se izjašnjavao na okolnosti trajnog umanjena životne aktivnosti po osnovu duševnih smetnji, kada je utvrdio da je tužilac pretrpio psihičke bolove u procentu od 8%, po osnovu duševnih smetnji, pojašnjavajući u čemu se ogleda umanjene životne aktivnosti kod tužioca u pogledu kvaliteta života, što se vidi iz obrazloženja navedenog na strani 9. posljednji pasus, koji je završen na strani 10. Takođe, prvostepeni sud je imao u vidu i saglasno izjašnjenje navedenih vještaka na nastavku glavne rasprave 07.07.2023. godine, da je u konačnom kod tužioca nastupilo trajno umanjene životne aktivnosti u procentu od 44%, i da je on zbog toga pretrpio duševne bolove, što se vidi iz obrazloženja pobijane presude na strani 10., prvi pasus. Nadalje, iz obrazloženja pobijane presude proizilazi, da je prvostepeni sud kada je utvrdio da bi tužiocu pripadala pravična novčana naknada nematerijalne štete zbog umanjena životne aktivnosti u iznosu od 30.800,00 KM, imao u vidu nalaze i mišljenje vještaka medicinske struke ortopeda i neuropsihijatra, za koje je pravilno zaključio da su objektivni i dati u skladu sa drugim izvedenim dokazima i medicinskom dokumentacijom u spisu, koja se odnosi na liječenje tužioca povodom štetnog događaja za koji je odgovoran osiguranik tuženog, kao i važeću sudsku praksu za ovaj vid štete po Orijentacionim kriterijima Vrhovnog suda FBiH, da mu tuženi za taj vid štete nije ranije isplatio iznos od 12.690,00 KM, tako da dosuđena razlika na ime naknade zbog duševnih bolova uslijed umanjena životne aktivnosti od 44% iznosi 18.110,00 KM, (strana 10 drugi pasus i strana 13, posljednji pasus, strana 14, prvi i drugi pasus obrazloženja pobijane presude).

Naime, iz nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke ortopeda dr. Murisa Tanovića proizilazi, da je kritične prilike tužilac zadobio ozljede u vidu otvorenog višekomadnog prijeloma donjeg dijela desne nadkoljene kosti unutar zgloba koljena, više komadnog prijeloma čašice desnog koljena, više komadnog prijeloma srednje i donje trećine lijeve natkoljene kosti, nagnječenja glave, grudnog koša, predjela grudno-slabinske kičme, što sveukupno ima obilježje teške tjelesne ozljede. Vještak navodi da je kod tužioca kao posljedica povrede došlo do trajnog umanjena životne aktivnosti u procentu od 40 %, a zbog trajno narušene funkcije obje noge, a indirektno i narušenja funkcije slabinske kičme uslijed ograničenih pokreta oba koljena desnog u jakom stepenu i lijevog u srednjem stepenu uz nastanak posttraumatskih degenerativnih promjena unutar zgloba oba koljena više desnog te nastanka tzv. bolnih koljena, što zahtijeva stalnu upotrebu pomagala pri hodu radi rasterećenja što narušava kvalitet života. Navedeno umanjene životne aktivnosti tužioca se ogleda i u posttraumatskim degenerativnim promjenama zgloba između čašice desnog koljena i natkoljene kosti zaostale slabosti mišića obje natkoljenice posljedično umanjene snage obje noge, gubitka funkcije čučnja, zaostale nestabilnosti desnog koljena, skraćanja desne noge za 2 cm, znatno narušene funkcije hoda, zaostalih povremenih bolova, bolni sindrom od strane slabinske kičme, što ima za posljedicu ograničenja u izvršavanju svakodnevnih životnih radnji neovisno od specifičnosti zanimanja koje se ogledaju u nemogućnosti obavljanja bilo kojih teških i srednje teških fizičkih radnji i aktivnosti kao i onih koje zahtijevaju punu funkciju čučnja, nemogućnost podizanja, nošenja i prenošenja teškog tereta, dugog hoda, dugog stajanja, trčanja, te obavljanja bilo kakvih radnji koje zahtijevaju duže prisilne nefiziološke položaje nogu, koljena i slabinske kičme, nemogućnost učestvovanja u rekreativnim aktivnostima svakodnevnog života koje zahtijevaju

trčanje, brzo hodanje, stajanje i slično, a što je prvostepeni sud imao u vidu prilikom određivanja pravične novčane naknade tužiocu po osnovu pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjnja životne aktivnosti.

Iz nalaza i mišljenja vještaka neuropsihijatra dr. Brigić Kasima, proizilazi da je kod tužioca usljed kritičnog događaja došlo do trajnih emocionalnih smetnji u vidu depresivnog i anksioznog poremećaja koje zahtijevaju stalno liječenje uz povremene kontrole nadležnog neuropsihijatra. Te smetnje psihičkog karaktera su po ocjeni vještaka dijelom uzrokovane i stanjem naruženosti, a cijeneći godine života tužioca dovode do trajnog umanjnja životne aktivnosti po osnovu duševnih smetnji u procentu od 8 %. To podrazumijeva smanjenu mogućnost suočavanja i reagovanja na iznenadne i neočekivane situacije, pa je svakodnevno funkcionisanje tužioca otežano, česte su reakcije u načinima razmišljanja, ponašanja i osjećanja i djeluju na cjelokupno funkcionisanje osobe, dok se kognitivne reakcije manifestuju kroz teže snalaženje i teškoće u koncentraciji, a što je prvostepeni sud imao u vidu prilikom određivanja pravične novčane naknade tužiocu po osnovu pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjnja životne aktivnosti.

Iz sadržine zapisnika sa nastavka glavne rasprave 07.07.2023. godine, proizilazi da su vještaci dr. Tanović Muris i dr. Brigić Kasim saglasno utvrdili procenat umanjnja životne aktivnosti kod tužioca, koji je određen na način da se prvi procent uzima kao najveći, a sljedeći polovina, što u konkretnom slučaju iznosi 40 % (utvrđenih od strane vještaka ortopeda) kojim se dodaje polovina drugog manjeg procenta od 4 % (od strane vještaka neuropsihijatra utvrđen procent umanjnja životne aktivnosti 8 %), što ukupno iznosi 44 %, a što je prvostepeni sud imao u vidu prilikom određivanja pravične novčane naknade tužiocu po osnovu pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjnja životne aktivnosti, što nije u suprotnosti sa sudskom praksom prilikom utvrđivanja pretrpljenih duševnih bolova na osnovu umanjnja životne aktivnosti.

Slijedom naprijed izloženog, u ovakvoj činjeničnoj i pravnoj situaciji, po ocjeni i ovog suda, bilo je mjesta da se za svaki 10% umanjnja životne aktivnosti kod tužioca, duševni bolovi obračunaju u iznosu od 7.000,00 KM, tako da je obračunata pravična novčana naknada koja bi tužiocu pripadala u iznosu od 30.800,00 KM, na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjnja životne aktivnosti, pravilna i zasnovana na pravilnoj primjeni odredbe člana 200. Zakona o obligacionim odnosima i važećim kriterijima sudske prakse za ovaj vid štete, pri čemu se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom. Pri tome, po ocjeni ovog suda moraju se imati u vidu činjenice, da je tužilac rođen ... godine, a da je povrijeđen u saobraćajnoj nezgodi 06.07.2019. godine, dakle, radi se o osobi koja je tek napunila ... godina, kojoj će kvalitet života trajno biti umanjen zbog umanjnja životne aktivnosti u procentu od 44%, na način kako su to opisali navedeni vještak ortoped i vještak neuropsihijatar i kako je to pravilno utvrdio prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude, što tuženi zanemaruje. Prema tome, kako se tuženi izjasnio da je tužiocu isplatio za ovaj vid štete iznos od 12.690,00 KM, bilo je mjesta da se tužiocu na ime razlike nematerijalne štete zbog pretrpljenih duševnih bolova po osnovu umanjnja životne aktivnosti od 44%, dosudi u konačnom za ovaj vid štete pravična novčana naknada u iznosu od 18.110,00 KM, kako je to pravilno odlučio prvostepeni sud u stavu I alineja prva izreke pobijane presude, o čemu je dao valjane razloge u obrazloženju iste, na koje se tuženi upućuje zbog nepotrebnog i suvišnog ponavljanja.

Nisu prihvatljivi žalbeni navodi koji se svode na tvrdnje da prvostepeni sud nije tužiocu pravilno dosudio naknadu nematerijalne štete na ime duševnih bolova zbog naruženosti u iznosu od 2.000,00 KM, kako je to odlučio u stavu I alineja četvrta izreke pobijane presude.

Tuženi zanemaruje da iz nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke dr. Tanović Murisa, proizilazi da je ozljeđivanje tužioca, koje je posljedica saobraćajne nezgode za koju je odgovoran osiguranik tuženog, dovelo do naruženosti u srednjem stepenu vrlo uočljivog trećim licima iz razloga opisanih zaostalih postoperativnih ožiljaka i znatnog šepanja na desnu nogu uz upotrebu pomagala – štaka pri hodu, da zbog nastale naruženosti tužilac trpi duševne bolove jer to naruženje se može vidjeti pod određenim okolnostima u vanjskim uslovima i pred nekim osobama (članovi porodice i drugima) koja spoznaja kod tužioca pobuđuje osjećaj neugode, sažaljenja, bespomoćnosti, manje vrijednosti i time se kod tužioca pojavljuju duševni bolovi, a što je i prvostepeni sud naveo na strani 9., obrazloženja pobijane presude.

Prema tome, kada se ima u vidu da je sam tuženi isplatio tužiocu za ovaj vid štete iznos od 4.000,00 KM, a ne 6.000,00 KM, kako to pogrešno utvrđuje prvostepeni sud na strani 14. prvi pasus, pri čemu tuženi ničim nije doveo u sumnju utvrđenje suda da se kod tužioca radi o naruženosti srednjeg stepena vrlo uočljivo trećim licima, pravična novčana naknada za ovaj vid štete tužiocu iznosila bi 6.000,00 KM, u smislu odredbe člana 200. Zakona o obligacionim odnosima i važećim kriterijima za ovaj vid štete, a ne 4.000,00 KM, kako to pogrešno utvrđuje prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude na strani 13., posljednji pasus, što predstavlja povredu odredbe člana 191. stav 4. ZPP. Međutim, ova povreda, na koju tuženi ukazuje u žalbi, nije bila od uticaja na pravilnost i zakonitost pobijane presude u smislu odredbe člana 209. stav 1. ZPP, u situaciji kada je prvostepeni sud u stavu I alineja četvrta izreke pobijane presude, tužiocu pravilno dosudio pripadajuću razliku naknade nematerijalne štete po osnovu pretrpljenih duševnih bolova zbog naruženosti (6.000,00 KM koliko bi iznosila pripadajuća naknada na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog naruženosti, umanjeno za 4.000,00 KM, koliko je tuženi isplatio tužiocu za ovaj vid štete), jer izreka pobijane presude obavezuje stranke, a ne njeno obrazloženje.

U konačnom, posebnim žalbenim prigovorima tuženi ne pobija dosuđene pravične novčane naknade na ime pretrpljenih fizičkih bolova i pretrpljenog straha, poblizhe navedene u stavu I alineja druga i treća izreke, za koju je imao uporište u nalazima i mišljenjima navedenih vještaka medicinske struke, pri čemu je imao u vidu i isplaćene iznose novčane naknade za ove vidove od strane tuženog u iznosu od 4.750,00 i 3.000,00 KM, tako da dosuđena razlika naknade nematerijalne štete za ove vidove, u skladu je sa odredbom člana 200. Zakona o obligacionim odnosima i važećim kriterijima sudske prakse za ove vidove štete.

Suprotno žalbenom rezonovanju tuženog, sadržina pismenog nalaza i mišljenju vještaka medicinske struke prim. dr. Murisa Tanovića, kod kojeg je vještak ostao i na glavnoj raspravi, dovoljna je za pravilnost zaključka prvostepenog suda da tužiocu pripada pravo na naknadu materijalne štete po osnovu tuđe njege i pomoći, u smislu odredbe člana 195. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, jer je za dosuđenje ovog vida materijalne štete dovoljno je utvrđenje o neophodnosti tuđe

njege i pomoći, pri čemu tužilac kao oštećeni, ima pravo na ove troškove bez obzira da li mu pomoć pružaju članovi porodice besplatno, kako je to pravilno cijenio i prvostepeni sud na strani 14., četvrti pasus pobijane presude. Ovo iz razloga što iz nalaza i mišljena navedenog vještaka slijedi, da je tužiocu bila potrebna tuđa njega i pomoć po izlasku iz klinike, od 15.07.2019. godine do 04.10.2019. godine, i to po pet sati dnevno, a zbog vezanosti za postelju za taj period i nemogućnosti ustajanja i kretanja, a nakon toga od 05.10.2019. do 15.11.2019. godine da mu je bila potrebna pomoć i njega u periodu od po tri sata dnevno, kada je bio djelimično pokretan, jer je mogao ustati sa štakama i bez oslonca na desnu nogu, a od 16.11.2019. godine od po dva sata dnevno, kada mu je dozvoljen oslonac na obje noge uz štake, u periodu od sljedećih mjesec dana, a koja se ogledala u pomoći kod obavljanja svakodnevne lične higijene, pomoći pri obavljanju velike nužde i mokrenja, kupanja, oblačenja, svlačenja, pripremanja i donošenja hrane, masiranja, kupovine svakodnevnih potrepština, odvođenja na kontrole, preglede ljekarima i da mu je ista mogla biti pružena od članova domaćinstva jer nije bilo potrebe za stručnom medicinskom pomoći, što nije u suprotnosti sa iskazom supruge tužioca, saslušane kao svjedok, na okolnosti potrebe tužioca za tuđom njegovom i pomoći, što tuženi zanemaruje. Tuženi u žalbi pobija samo pravo tužioca, a ne i visinu dosuđene naknade po osnovu tuđe njege i pomoći, a čiju je visinu u ukupnom iznosu od 1.376,76 KM, prvostepeni sud pravilno utvrdio i dosudio u stavu II izreke pobijane presude, imajući u vidu potreban broj sati tužiocu za tuđu njegu i pomoć u navedenom periodu, prema nalazu navedenog vještaka medicinske struke, koji su obračunati po najnižoj satnici od 2,31 KM/h, u nalazu i mišljenju od 26.09.2023. godine, od strane vještaka ekonomske struke dr.sc. Džeme Salihovića.

Zbog toga, ne može se dovesti u pitanje pravo tužioca na dosuđenu materijalnu štetu po osnovu tuđe njege i pomoći, žalbenim prigovorima tuženog da je tužiocu tuđu njegu i pomoć za vrijeme za koje mu je bila potrebna, pomoć pružala supruga N.A., bez naknade, na čemu tuženi neosnovano istrajava u žalbi.

Pravilnost i zakonitost pobijane presude ne može se dovesti u pitanje žalbenim prigovorima: da je tužiocu neosnovano dosuđena naknada na ime izgubljene zarade i rente, jer da vještak medicine rada nije utvrdio da tužilac zbog nezgode nije sposoban za rad, već da je vještak utvrdio da isti nije sposoban za rad zato što isti nema edukaciju odnosno školu, pa da se isti ne može prekvalifikovati ili dokvalifikovati, a ne zato što je povrijeđen u nezgodi; da je tužilac u svom iskazu izjavio da je tokom rada radio kao vulkanizer, a kada bi imao slobodan dan da je obavljao poslove keramičara, što se dovodi u pitanje obzirom da je šest dana sedmično radio po ugovoru o radu, pa je bilo za očekivati da jedan dan u sedmici odmori, a ne da i taj dan iskoristi za rad kao keramičar, da sud nije pravilno dosudio tužiocu izgubljenu zaradu za poslove keramičara, koja je u početku iznosila 176,00 KM, da bi se kasnije uvećala zna iznos od 264,00 KM i da se taj iznos ne može dosuditi kao izgubljena zarada niti kao dosuđena renta.

To što je vještak - prof.dr.med.sci. Nurke Pranjić primarijus, doktor medicine, specijalista medicine rada, u svom pismenom nalazu i mišljenju od 09.05.2023. godine, naveo da tužilac ima samo završenu osnovnu školu i da je osoba bez stručne spreme ili po zanimanju je nerazvrstan (bez kvalifikacije), samo po sebi nije dovoljno za osnovanost žalbenih tvrdnji da, kao posljedicu saobraćajne nezgode za koju je odgovoran osiguranik tuženog, tužiocu ne pripada pravo na traženu i dosuđenu naknadu materijalne štete u stavu III izreke pobijane presude, u vidu

izgubljene zarade, u smislu odredbe člana 195. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima, kako se to nastoji predstaviti u žalbi.

Tuženi zanemaruje, da iz nalaza i mišljenja vještaka prof.dr.med.sci. Nurke Pranjic primarijus, doktor medicine, specijaliste medicine rada od 09.05.2023. godine, kod kojeg nalaza je vještak ostao i na ročištu na nastavku glavne rasprave 07.07.2023. godine, proizilazi da je kod tužioca opšta radna sposobnost potpuno ugašena i da je nesposoban za rad i samostalno privređivanje, a iz razloga da nije u mogućnosti podizati, nositi i prenositi terete, nije u mogućnosti raditi sa aktivnim ponavljanim manuelnim pokretima u staturama stajanja, sjedenja, hodanja; da nije u mogućnosti raditi u nefiziološkim položajima pri radu, na koljenima, u čučnju i pretklonu (savijeni trup), nije u mogućnosti obavljati radne zadatke koji zahtijevaju bilo kakve ponavljane i prisilne pokrete; da nije u mogućnosti obavljati poslove koje je ranije obavljao bez stručne spreme tj. prema specifičnoj radnoj sposobnosti nesposoban je za poslove u vulkanizerskoj radnji ili keramičarske poslove za koje je priučen i koje je ranije obavljao, a sve zbog zaostalih trajnih funkcionalnih oštećenja osteomuskulatornog sistema, trajno narušene funkcije obje noge, a indirektno narušenih funkcija slabinske kičme, ograničenih pokreta oba koljena desnog u jakom stepenu i lijevom u srednje stepenu, razvoja posttraumatskih degenerativnih promjena unutar zgloba oba koljena, nastanka „bolnih koljena“, što podrazumijeva stalnu upotrebu pomagala pri hodu, značajne slabosti mišića obje natkoljenice (više desno) i oslabljene snage i stabilnosti obje noge, gubitka funkcije čučnja, zaostale nestabilnosti desnog koljena, skraćanja desne noge, narušene funkcije hoda i mentalnih poremećaja, a kao posljedica povređivanja tužioca, za koje je povrede odgovoran osiguranik tuženog.

Suprotno rezonovanju tuženog u žalbi, predloženim i izvedenim dokazima, tužilac je dokazao relevantne činjenice na osnovu kojih se sa sigurnošću moglo zaključiti: da je tužilac, prije povređivanja u saobraćajnoj nezgodi koja se desila 06.07.2019. godine, ostvarivao redovnu mjesečnu zaradu radeći na poslovima vulkanizera, po osnovu ugovora o radu na neodređeno vrijeme u vulkanizerskoj radnji „Hamko“, čiji je vlasnik M.K., gdje je bio zaposlenik do 30.11.2020. godine, na kojim se poslovima se vodio sa srednjom stručnom spremom, bez obzira što je imao završenu samo osnovnu školu; da je on prije povređivanja u saobraćajnoj nezgodi, ostvarivao i dodatnu mjesečnu zaradu radeći mimo radnog vremena na poslovima keramičara najmanje dva puta mjesečno; da zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, tužilac nije u mogućnosti obavljati poslove u vulkanizerskoj radnji kao rukovalac uređajem za vulkaniziranje i druge vulkanizerske poslove, niti je u mogućnosti obavljati poslove keramičara; da zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, tužilac nije u mogućnosti ostvarivati redovnu zaradu radeći na poslovima vulkanizera, niti dodatnu zaradu radeći na poslovima keramičara. Za ovo svoje utvrđenje, prvostepeni sud je imao uporište u sadržini izvedenih dokaza (ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj: 1/2018 od 11.05.2019. godine, obrazac JS3100 prijava/promjena/odjava osiguranja, iskaz saslušanog svjedoka M.K. i tužioca kao parnične stranke, kao izvedeni dokaz vještačenja po vještaku medicine rada, a sve na okolnosti da je tužilac prije povređivanja obavljao poslove vulkanizera i da je redovno ostvarivao plaću po tom osnovu, u vulkanizerskoj radnji „Hamko“ i da zbog povrede više nije u mogućnosti ostvarivati tu zaradu na poslovima vulkanizera, a iskazi saslušanih svjedoka D.Č., E.K., A.D. i M.O., te iskaz tužioca kao parnične stranke, kao i izvedeni dokaz vještačenja po vještaku medicine rada, a sve na okolnosti da je tužilac prije povređivanja obavljao dodatne poslove keramičara, da je

ostvarivao dodatnu zaradu po tom osnovu i da više nije u mogućnosti obavljati poslove keramičara), što se žalbenim prigovorima ne dovodi u sumnju.

Po ocjeni i ovog suda, u ovakvoj činjeničnoj i pravnoj situaciji, kada je tužilac dokazao da je prije povređivanja 06.07.2019. godine, ostvarivao redovnu mjesečnu zaradu na poslovima vulkanizera i dodatnu redovnu mjesečnu zaradu u visini najmanje dvije dnevnicke na poslovima keramičara, te da ove poslove ne može obavljati poslije povređivanja zbog potpunog gubitka radne sposobnosti koja je potrebna za obavljanje ovih poslova, bez obzira što za ove poslove nije imao stručnu spremu, odnosno što je imao samo završenu osnovnu školu u vrijeme njihovog obavljanja, tužilac trpi štetu u vidu izgubljene zarade zbog nemogućnosti obavljanja poslova vulkanizera i zbog nemogućnosti obavljanja dodatnih poslova keramičara, koju mu je dužan naknaditi tuženi, u smislu odredbe člana 195. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima, za čiju je visinu prvostepeni sud imao uporište u nalazima i mišljenjima vještaka ekonomske struke dr.sc. Džeme Salihovića i vještaka arhitektonske struke Nusreta Mujagića.

Naime, iz izvedenog dokaza vještačenja po vještaku građevinske struke prof. dr. Mujagić Nusret, dipl. ing.arh., proizilazi da se on izjasnio na okolnosti prosječne visine zarade na poslovima keramičara odnosno cijene koštanja usluga keramičara po 1 m². Vještak je naveo da je u toku 2019.g. do 2021.godine cijena usluge po 1 m² iznosila 10 do 12 KM/m², što znači da je prosječna cijena 11 KM/m², a dnevna zarada od 80 do 96 KM prosječno 88 KM/dan. U toku 2022.godine cijena usluge je bila od 12 do 15 KM/m², što znači da je prosječna cijena 13,50 KM/m², a dnevna zarada 96 do 120 KM prosječno 108 KM/dan. U 2023.godini cijena usluge po 1 m² je od 15 do 18 KM/m², što znači da je prosječna cijena 16,50 KM/m², a dnevna zarada 120 do 144,00 KM, prosječno 132,00 KM/dan. Što se tiče prosječne zarade keramičara kroz osmočasovno radno vrijeme vještak se nije mogao izjasniti jer ona zavisi od više faktora kao što su stručna sprema, uslovi pod kojima radi i slično, na čiji nalaz i mišljene tuženi nije imao primjedbi, a što proizilazi iz zapisnika sa ročišta od 01.11.2023.godine.

Nadalje, iz izvedenog dokaza vještačenja po vještaku vještaku ekonomske struke dr. Salihović Džemi, proizilazi da se on u svom nalazu i mišljenju izjasnio da je tužilac u periodu od 08.05.2018. godine do 30.11.2020. godine kod poslodavca Vulkanizerska radnja „Hamko“ ostvario platu i naknadu plate u skladu sa Ugovorom o radu uz primjenu najniže satnice. Vještak je naveo da izgubljena zarada tužioca za period 06.07.2019. godine do 31.08.2023. godine, uzimajući u obzir najnižu platu koju bi tužilac ostvario kod poslodavca i dodatno primanje radeći na poslovima keramičara sa radom od prosječno 2 dnevnicke u mjesecu i uzimajući u obzir nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke iznosi 26.516,32 KM. Vještak je u Tabeli broj 2, Pregled obračunate i izgubljene zarade u pismenom nalazu i mišljenju od 26.09.2023. godine, koja se odnosi za period od 06.07.2019. – 31.08.2023. godine, u koloni 4, prikazao mjesečne iznose plaća koje bi tužiocu pripadale da je radio na poslovima vulkanizera u ukupnom iznosu od 16.532,32 KM, za period od decembra 2020. godine zaključno sa avgustom 2023. godine, jer je imao u vidu da je tužiocu isplaćivana plaća poslije povrede zaključno sa novembrom 2020. godine, od strane poslodavca, tako da je od januara 2023. godine zaključno sa avgustom 2023. godine, obračunao mjesečnu plaću tužioca u iznosu od po 596,00 KM, koju bi mogao ostvariti na poslovima vulkanizera; dok je u koloni br. 5, prikazao mjesečne iznose na bazi dvije dnevnicke na poslovima keramičara i to u iznosu od po 176,00

KM, počev od jula 2019. godine zaključno sa decembrom 2020. godine, u iznosu od po 216,00 KM, počev od januara 2022. godine zaključno sa decembrom 2022. godine i u iznosu od po 264,00 KM, počev od januara 2023. godine zaključno sa avgustom 2023. godine, što ukupno iznosi 9.984,00 KM. Vještak se izjasnio da visina prosječne mjesečne rente koja odgovara mjesečnoj naknadi izgubljene zarade za zanimanje kojim se tužilac bavio prije nezgode rukovalac uređajem za vulkaniziranje i keramičar koje je poslove obavljao vikendom iznosi 860,00 KM, u svom dopunskom nalazu i mišljenju od 11.10.2023. godine, kod kojeg je ostao i u svom usmenom izjašnjenju na nastavku glavne rasprave 01.11.2023. godine. Ovaj iznos sastoji se iz dva dijela. Prvi dio 596,00 KM koji se odnosi na naknadu izgubljene zarade za zanimanje kojim se tužilac bavio prije nezgode, a dio od 264,00 KM odnosi se na poslove keramičara koje je tužilac obavljao u slobodno vrijeme, što nije u suprotnosti sa pregledom broja 2, osnovnog nalaza i mišljenja, iz kojeg proizilazi da je počev od januara 2023. godine zaključno sa avgustom 2023. godine (posljednjih 8 obračunatih mjeseci), obračunata plaća koja bi tužiocu pripadala mjesečno iznosila iznos od po 596,00 KM, na ime zarade kao vulkanizer i iznos od po 264,00 KM, na ime dodatne zarade kao keramičar na bazi dvije mjesečne dnevnice, što je imao u vidu prvostepeni sud kada je tužiocu dosudio rentu za ubuduće u iznosu od po 860,00 KM mjesečno, prihvatajući nalaze i mišljenje vještaka građevinske struke i ekonomske struke u cijelosti, pravilno smatrajući da su urađeni u skladu sa pravilima struke, što se žalbenim prigovorima tuženog ne dovodi u sumnju.

Ovo tim prije, kada se ima u vidu da tuženi nije imao primjedbi na nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke, dok je na nalaz vještaka ekonomske struke paušalno prigovorio u pogledu obračunate izgubljene zarade za ubuduće, pri čemu je zanemario da iz provedenih dokaza proizilazi da je tužilac dokazao da je poslove keramičara obavljao i poslije 2018. godine, nakon što je počeo obavljati poslove vulkanizera, sve do njegovog povređivanja u saobraćajnoj nesreći, kada je došlo do potpunog gubitka njegove radne sposobnosti.

Stoga, pravilno je odlučio prvostepeni sud kada je usvojio tužbeni zahtjev tužioca za traženu naknadu materijalne štete i na ime izgubljene zarade za period od 06.07.2019. godine do 31.08.2023. godine, u ukupnom iznosu od 26.516,32 KM, kao i zahtjev za rentu za ubuduće počev od 01.09.2023. godine u mjesečnom iznosu od po 860,00 KM, sa kamatnim zahtjevom, pobliže navedeno u stavu III izreke, o čemu je dao valjane razloge na strani 5., 6., 7., 8. prvi, drugi i treći pasus, strani 10. posljednji pasus, strani 11., 12., 13. prvi, drugi i treći pasus, strani 15. drugi, treći i četvrti pasus, strani 16., 17. i 18., završeno na strani 19. pobijane presude, na koje se tuženi upućuje zbog nepotrebnog i suvišnog ponavljanja.

Imajući u vidu naprijed izloženo, kao i činjenicu da se posebnim žalbenim prigovorima ne pobija obračun dosuđenih troškova postupka tužiocu, valjalo je žalbu odbiti i prvostepenu presudu potvrditi, primjenom odredbe člana 226. i 235. tačka 2. ZPP, kako je to odlučeno u stavu prvom izreke ove presude.

Odluka o troškovima žalbenog postupka donesena je na osnovu člana 397. stav 1., a u vezi sa članom 386. stav 1.ZPP, jer tuženi nije uspio u žalbenom postupku, zbog čega mu i ne pripadaju traženi troškovi žalbenog postupka, o kojima

je odlučeno u stavu drugom izreke ove presude, koja u ovom dijelu ima karakter rješenja.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Jasna Sarajlić, s.r.